

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM
Język polski
Poziom podstawowy

Listopad 2018

Zadania sprawdzające rozumienie czytanego tekstu

Model zawiera przewidywane odpowiedzi. Odpowiedzi ucznia mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być synonimiczny wobec modelu.

Uwaga: Za pełną odpowiedź przyznaje się maksymalną liczbę punktów, za niepełną – wskazane w rubryce „punkty częściowe”. Nie należy przyznawać połówek punktów. Za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną nie przyznaje się punktów.

Zadanie 1.

Michał Rusinek, *Wyattsorsowanie*

Nr zadania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna liczba punktów	Punkty częściowe				
1.1.	np. – chęć wyróżniania się danej grupy zawodowej od innych – potrzeba zatajenia wiedzy zawodowej – potrzeba skrótu w komunikacji zawodowej – międzynarodowy charakter wielu firm	2	1 (za sformułowanie jednego poprawnego argumentu)				
1.2.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">Formacja wstecznie derywowana</td> <td style="text-align: center;">Wyraz podstawowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><i>skrót</i></td> <td style="text-align: center;">skrócić</td> </tr> </table>	Formacja wstecznie derywowana	Wyraz podstawowy	<i>skrót</i>	skrócić	1	0
Formacja wstecznie derywowana	Wyraz podstawowy						
<i>skrót</i>	skrócić						
1.3.	np. POZYTYWNIE <i>To tajemnicze zakłęcie (oznaczające zjawisko językowe polegające na tworzeniu nowego wyrazu dzięki skróceniu tematu wyrazu podstawowego) spowodowało, że agresorka zaprzestała dalszych insynuacji.</i> NEGATYWNIE <i>Ale nagromadzenie tych makaronizmów w jednym zdaniu jest jednak dość szokujące.</i> <i>[...] językiem określającym strukturę firmy jest angielski, przenika więc on do komunikacji między pracownikami rozmawiającymi rzekomo po polsku.</i> <i>Także językoznawcy, do których profesjolektu należą takie koszmarki [...]</i> <i>Najgorsze są pod tym względem międzynarodowe korporacje.</i> <i>Jestem pewien, że to słowo spodobałoby się szczególnie „Siostron Sisters”. (stwierdzenie ironiczne)</i>	1	0				

Nr zadania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna liczba punktów	Punkty częściowe																
1.4.	np. Makaronizmy to wyrazy, wyrażenia i zwroty obcojęzyczne wplecione do języka ojczystego.	1	0																
1.5.	np. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Przykład środka językowego z tekstu</th> <th style="text-align: center;">Nazwa środka</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>koszmarki (językowe), najgorsze, dość szokujące, wrzasnął, agresorka</i></td> <td>wyrazy i wyrażenia nacechowane ujemnie</td> </tr> <tr> <td><i>najgorsze, najczęściej</i></td> <td>przymiotniki i przysłówki w stopniu najwyższym</td> </tr> <tr> <td><i>wyaforsowanie, kołczowanie, czelendźowanie</i></td> <td>zapisanie wyrazów zawierających słowa angielskie fonetycznie po polsku</td> </tr> <tr> <td><i>„Skończyłem czekin, zaraz będę bordować na gejcie”.</i></td> <td>cytowanie wypowiedzi profesjonalistów</td> </tr> <tr> <td><i>Moje ulubione..., jestem pewien...</i></td> <td>wypowiedzi w 1. os. l. poj.</td> </tr> <tr> <td><i>tajemnicze zakłęcie, umoralniająca przypowieść</i></td> <td>tworzenie epitetów lub metafor</td> </tr> <tr> <td><i>profesjolekt, derywacja wsteczna, wrzasnął, insynuacja, Pan tu nie sta!</i></td> <td>wykorzystywanie słownictwa należącego do różnych stylów</td> </tr> </tbody> </table>	Przykład środka językowego z tekstu	Nazwa środka	<i>koszmarki (językowe), najgorsze, dość szokujące, wrzasnął, agresorka</i>	wyrazy i wyrażenia nacechowane ujemnie	<i>najgorsze, najczęściej</i>	przymiotniki i przysłówki w stopniu najwyższym	<i>wyaforsowanie, kołczowanie, czelendźowanie</i>	zapisanie wyrazów zawierających słowa angielskie fonetycznie po polsku	<i>„Skończyłem czekin, zaraz będę bordować na gejcie”.</i>	cytowanie wypowiedzi profesjonalistów	<i>Moje ulubione..., jestem pewien...</i>	wypowiedzi w 1. os. l. poj.	<i>tajemnicze zakłęcie, umoralniająca przypowieść</i>	tworzenie epitetów lub metafor	<i>profesjolekt, derywacja wsteczna, wrzasnął, insynuacja, Pan tu nie sta!</i>	wykorzystywanie słownictwa należącego do różnych stylów	2	1 (za sformułowanie jednej poprawnej odpowiedzi, czyli podanie właściwie dobranej przykładowej nazwy środka językowego)
Przykład środka językowego z tekstu	Nazwa środka																		
<i>koszmarki (językowe), najgorsze, dość szokujące, wrzasnął, agresorka</i>	wyrazy i wyrażenia nacechowane ujemnie																		
<i>najgorsze, najczęściej</i>	przymiotniki i przysłówki w stopniu najwyższym																		
<i>wyaforsowanie, kołczowanie, czelendźowanie</i>	zapisanie wyrazów zawierających słowa angielskie fonetycznie po polsku																		
<i>„Skończyłem czekin, zaraz będę bordować na gejcie”.</i>	cytowanie wypowiedzi profesjonalistów																		
<i>Moje ulubione..., jestem pewien...</i>	wypowiedzi w 1. os. l. poj.																		
<i>tajemnicze zakłęcie, umoralniająca przypowieść</i>	tworzenie epitetów lub metafor																		
<i>profesjolekt, derywacja wsteczna, wrzasnął, insynuacja, Pan tu nie sta!</i>	wykorzystywanie słownictwa należącego do różnych stylów																		
1.6.	np. pouczająca anegdota, pouczająca historyjka, wychowująca opowiadka	1	0																
1.7.	2D	2	1 (za poprawnie wskazaną opinię autora, ale niepoprawne uzasadnienie lub brak uzasadnienia)																
Razem		10																	

Zadanie 2.

Anna Kamieńska, *Poetyka wielkiego aforyzmu*

Nr zadania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna liczba punktów	Punkty częściowe
2.1.	1. P 2. F 3. P	1	0
2.2.	B np. Autorka w tekście podała znaczenie, w jakim używa pojęcia <i>klasycyzy</i> ('zastygający, stający się regułą'), które jest synonimiczne ze znaczeniem podanym w odpowiedzi B.	1	0
2.3.	<i>Dziady</i> cz. III Wyjaśnienie: Bohater <i>Wielkiej Improwizacji</i> – poeta Konrad – rozżalony wypowiada słowa o niemożności precyzyjnego wypowiedzenia się: – <i>język kłamie głosowi</i> – poeta nie znajduje w języku właściwych środków do wypowiedzenia swojej idei; – <i>głos myślom kłamie</i> – poeta wypowiada słowa, które nie odzwierciedlają właściwie bogactwa jego myśli.	2	1 (za podanie poprawnego tytułu utworu bez objaśnienia frazy)
2.4.	np. – archaizacja języka – rym dokładny, rym gramatyczny – wiersz klasycyzy o regularnej formie – powaga stylu – retoryczność – autorytarność	1	0
2.5.	C	1	0
2.6.	np. – wiersz, który jest „złotą myślą” – wiersz, który wyraża uogólnioną, ważną ideę – wiersz o humanistycznym przesłaniu – sentencja, maksyma, zwięzła, lapidarna wypowiedź, wyrażająca ogólną prawdę filozoficzną lub moralną w sposób zaskakujący i błyskotliwy	1	0

Nr zadania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna liczba punktów	Punkty częściowe
2.7.	np. Autorka artykułu przedstawia Antoniego Słonimskiego jako poetę, który kontynuuje wywodzące się ze starożytności retoryczne tradycje w poezji polskiej. Uważa, że wyraża się to przede wszystkim w klasycznej formie wiersza, podejmowaniu uniwersalnej tematyki oraz w powadze stylu poetyckiego. Słonimski jest poetą-retorem, twórcą wierszy-aforyzmów, czyli utworów mających wartość filozoficznej maksymy.	3	1 lub 2 (1 za przedstawienie tematu tekstu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście, ALE wystąpiły zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia ORAZ zaburzenia logicznej spójności streszczenia, właściwa liczba słów, 2 za przedstawienie tematu tekstu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście, ALE wystąpiły zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia LUB zaburzenia logicznej spójności streszczenia, właściwa liczba słów)
Razem		10	

Zadanie 3.

Przykładowy plan rozprawki

Podane tu odpowiedzi są wyłącznie przykładową, a nie jedyną poprawną realizacją zadań. W zadaniu jest oceniana umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej zgodnej z regułami jej organizacji, zachowującej zasady spójności znaczeniowej i logicznej, mającej czytelną kompozycję, będącej spójną i funkcjonalną pod kątem stylistycznym. Za zadanie przyznaje się maksymalnie **50 punktów**. Wypracowanie musi mieć nie mniej niż **250 słów**.

Wypowiedź pisemna jest sprawdzana zgodnie z kryteriami podanymi w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015* (www.cku.edu.pl).

Temat 1. Bunt – siła destrukcyjna czy twórcza? Rozważ problem i uzasadnij swoje zdanie, odwołując się do fragmentu *Antygony* Sofoklesa oraz innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.

1. Postawienie tezy

Sformułowanie własnej opinii dotyczącej problemu postawionego w temacie. Bunt to sprzeciw, niezgoda na rzeczywistość, opór wobec nieakceptowanych relacji między ludźmi lub przeciw sytuacji, w których bohater się znalazł.

Piszący rozważa skutki i konsekwencje buntu bohatera literackiego lub bohatera tekstu kultury (filmu, spektaklu-dramatu).

2. Rozwinięcie tematu, np.

- Zna losy bohaterki *Antygony* Sofoklesa i rozumie, że bunt może prowadzić do upadku człowieka, jego klęski, odrzucenia przez społeczeństwo, Boga, przyjaciół, rodzinę, a nawet do śmierci.
- Bunt może pociągać koszty, np. w postaci nieprzewidzianych ofiar buntu, zburzenia zastanej rzeczywistości społecznej albo moralnego ładu. Jest więc siłą destrukcyjną.
- Bohaterka Sofoklesa mimo klęski osobistej w starciu z państwem (reprezentowanym przez Kreona), jest zwycięska w sensie moralnym, reprezentuje wszystkich obrońców wartości wyższych (w tym sensie jej bunt jest siłą „twórczą”).
- Bunt może prowadzić do autodestrukcji samego buntującego się. Może jednak być siłą twórczą, np. bunt prometejski.
- Szlachetni buntownicy chcą naprawy świata, chcą szczęścia ludzkości; z buntu i odrzucenia znanych konwencji, powstają rzeczy nowatorskie.
- Bunt twórczy to bunt wiodący do samopoznania albo prowadzący od zniewolenia do wolności. Bunt, w wyniku którego powstają nowe, pożyteczne jakości.

3. Podsumowanie rozważań, ostateczne sformułowanie własnego stanowiska

Kryteria oceny rozprawki	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Sformułowanie stanowiska	Oceniając pracę pod względem sformułowania stanowiska, bierze się pod uwagę adekwatność, czyli odpowiedniość stanowiska i problemu. – 6 pkt – stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu – 3 pkt – stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu – 0 pkt – stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	0–6
Uzasadnienie stanowiska	Oceniając pracę pod względem uzasadnienia stanowiska, bierze się pod uwagę, czy jest ono trafne, czy jest szerokie i czy jest pogłębione. – 18 pkt – uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione – 12 pkt – uzasadnienie trafne i szerokie – 8 pkt – uzasadnienie trafne, ale wąskie – 4 pkt – uzasadnienie częściowe – 0 pkt – brak uzasadnienia stanowiska	0–18
Poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych. – 4 pkt – brak błędów rzeczowych – 2 pkt – nie więcej niż 1 błąd rzeczowy – 0 pkt – błędy rzeczowe Błąd kardynalny, to błąd wskazujący na nieznaną treść tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–4

Kryteria oceny rozprawki	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Zamysł kompozycyjny	Oceniając pracę pod względem zamysłu kompozycyjnego, bierze się pod uwagę: – funkcjonalność segmentacji – czy zostały wyodrębnione w tekście (językowo i graficznie) części pracy oraz akapity, – uporządkowanie tekstu – czy wyodrębnione części i akapity zostały logicznie uporządkowane. – 6 pkt – kompozycja funkcjonalna – 3 pkt – zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 0 pkt – brak zamysłu kompozycyjnego	0–6
Spójność lokalna	Oceniając pracę pod względem spójności lokalnej, bierze się pod uwagę zgodność logiczną i gramatyczną między sąsiadującymi zdaniami w akapitach. – 2 pkt – pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenie spójności – 1 pkt – znaczne zaburzenie spójności – 0 pkt – wypowiedź niespójna	0–2
Styl tekstu	Oceniając pracę pod względem stylu tekstu, bierze się pod uwagę jego stosowność, zachowanie zasady decorum. – 4 pkt – styl stosowny – 2 pkt – styl częściowo stosowny – 0 pkt – styl niestosowny	0–4
Poprawność językowa	Oceniając pracę pod względem poprawności językowej, bierze się pod uwagę liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych. – 6 pkt – brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 3 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–6
Poprawność zapisu	Oceniając pracę pod względem poprawności zapisu, bierze się pod uwagę liczbę oraz wagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. – 4 pkt – zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 2 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–4
Niezależnie od stopnia realizacji poszczególnych podkryteriów zdający: – otrzymuje 0 punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli przyznano 0 punktów w kategorii sformułowanie stanowiska, – nie otrzymuje punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli otrzymał 3 punkty w kategorii sformułowanie stanowiska, a 0 punktów za uzasadnienie stanowiska, – otrzymuje punkty jedynie w kategoriach: sformułowanie stanowiska, uzasadnienie stanowiska i poprawność rzeczowa, jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów. Praca zostaje zdyskwalifikowana w przypadku pojawienia się błędu kardynalnego.		

Przykładowy plan interpretacji utworu poetyckiego

Podane tu odpowiedzi są wyłącznie przykładową, a nie jedyną poprawną realizacją zadań. W zadaniu jest oceniana umiejętność odbioru, analizy i interpretacji utworu literackiego oraz twórczenia wypowiedzi pisemnej. Za zadanie przyznaje się maksymalnie **50 punktów**. Wypracowanie musi mieć nie mniej niż **250 słów**.

Wypowiedź pisemna jest sprawdzana zgodnie z kryteriami podanymi w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015* (www.cke.edu.pl).

Temat 2. Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i ją uzasadnij. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.

1. Postawienie tezy interpretacyjnej

a) Koncepcja interpretacyjna (pełna), np.:

- życie ludzkie jest drogą naznaczoną doświadczeniem dobra i zła prowadzącą do nieuchronnej śmierci;
- poeta porusza problem dwoistości natury ludzkiej – zarówno koncept, jak i kompozycja wiersza są oparte na motywie kontrastu.

b) Koncepcja interpretacyjna (częściowo sprzeczna z utworem), np.:

- poeta podejmuje problem przemijania życia ludzkiego (temat poza głównym nurtem rozważań);
- poeta w swoim wierszu mówi o sensie ludzkiego życia (teza zbyt ogólna).

2. Konteksty w uzasadnieniu interpretacji, np.

– konteksty „macierzyste” (obecne w tekście, sugerowane poprzez aluzje literackie):

- symbolika biblijna: anioł, wąska droga, wąż, wieża, *posiędziesz nieprzeliczone stada owiec*, miecz;
- kontekst mitologiczny: Mężni Cyklopi, furie;
- kontekst chrześcijański: Anioł Stróż, chodzenie po wodzie;
- kontekst kulturowy: opozycja czarny – biały (zły – dobry), światło – ciemność, wino i popiół;
- kontekst filozoficzny, teologiczny: egzystencjalizm;
- groteska, absurd, tragizm, pesymizm, nihilizm.

Wybrany kontekst musi zostać rozwinięty, nie wystarczy tylko stwierdzenie, np. istnienia aluzji biblijnych. Musi być podporządkowany argumentacji, czyli uzasadnieniu sformułowanej koncepcji interpretacyjnej.

3. Podsumowanie rozważań

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Koncepcja interpretacyjna	Oceniając pracę pod względem koncepcji interpretacyjnej, bierze się pod uwagę jej niesprzeczność z utworem oraz skalę spójności. Istotne jest również to, czy zdający odnajduje sensy niedosłowne w utworze. – 9 pkt – koncepcja jest niesprzeczna z utworem, spójna i obejmuje sensy niedosłowne – 6 pkt – koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne – 3 pkt – koncepcja częściowo sprzeczna z utworem – 0 pkt – brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	0–9
Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	Oceniając pracę pod względem uzasadnienia tezy interpretacyjnej, bierze się pod uwagę, czy jest: – trafna – czy zawiera wyłącznie powiązane z tekstem argumenty za odczytaniem sensu utworu, – pogłębiona – znajduje potwierdzenie nie tylko w tekście, lecz także w kontekstach. – 15 pkt – uzasadnienie trafne i pogłębione – 10 pkt – uzasadnienie trafne, ale niepogłębione – 5 pkt – uzasadnienie częściowo trafne – 0 pkt – brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację	0–15
Poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych: – 4 pkt – brak błędów rzeczowych – 2 pkt – nie więcej niż 1 błąd rzeczowy – 0 pkt – błędy rzeczowe Błąd kardynalny, to błąd wskazujący na nieznaną treść tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–4
Zamysł kompozycyjny	Oceniając pracę pod względem zamysłu kompozycyjnego, bierze się pod uwagę: – funkcjonalność segmentacji – czy zostały wyodrębnione w tekście (językowo i graficznie) części pracy oraz akapity, – uporządkowanie tekstu – czy wyodrębnione części i akapity zostały logicznie uporządkowane. – 6 pkt – kompozycja funkcjonalna – 3 pkt – zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 0 pkt – brak zamysłu kompozycyjnego	0–6
Spójność lokalna	Oceniając pracę pod względem spójności lokalnej, bierze się pod uwagę zgodność logiczną i gramatyczną między sąsiadującymi zdaniami w akapitach. – 2 pkt – pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenie spójności – 1 pkt – znaczne zaburzenia spójności – 0 pkt – wypowiedź niespójna	0–2

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Styl tekstu	Oceniając pracę pod względem stylu tekstu, bierze się pod uwagę jego stosowność, zachowanie zasady decorum. – 4 pkt – styl stosowny – 2 pkt – styl częściowo stosowny – 0 pkt – styl niestosowny	0–4
Poprawność językowa	Oceniając pracę pod względem poprawności językowej, bierze się pod uwagę liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych. – 6 pkt – brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 3 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–6
Poprawność zapisu	Oceniając pracę pod względem poprawności zapisu, bierze się pod uwagę liczbę oraz wagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. – 4 pkt – zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 2 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–4
<p>Niezależnie od stopnia realizacji poszczególnych podkryteriów zdający:</p> <ul style="list-style-type: none">– otrzymuje 0 punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli przyznano 0 punktów w kategorii koncepcja interpretacyjna,– nie otrzymuje punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli otrzymał 3 punkty w kategorii koncepcja interpretacyjna, a 0 punktów za uzasadnienie tezy interpretacyjnej,– otrzymuje punkty jedynie w kategoriach: koncepcja interpretacyjna, uzasadnienie tezy interpretacyjnej i poprawność rzeczowa, jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów. <p>Praca zostaje zdyskwalifikowana w przypadku pojawienia się błędu kardynalnego.</p>		

Giełda maturalna - serwis do nauki on-line

TWÓJ KOD DOSTĘPU

F 1 2 7 6 D 7 F 7

- 1 Zaloguj się na gieldamaturalna.pl
- 2 Wpisz swój kod
- 3 Odblokuj czasowy dostęp do bazy dodatkowych zadań i arkuszy (masz dostęp do 31.12.2018 r.)

VADEMECUM I TESTY MATURA 2019

Zestaw do powtórek
do wszystkich przedmiotów

PAKIETY **-20%** SPRAWDŹ

* Kod umożliwia dostęp do wszystkich materiałów zawartych w serwisie gieldamaturalna.pl do 31.12.2018 r.